

Secret i immensitat

Manuel Castaño / El País / Quadern

Lluís Solà (Vic, 1940) reconeix dos períodes en la seva activitat poètica, l'un de 1958 a 1994, i l'altre, de 1998 fins ara. Durant el primer va publicar només mitja dotzena de títols. A la primera dècada del 2000, en diferents reculls, va treure 20 títols més. Tot això representa, aproximadament, el 40% de la *Poesia completa*, que incorpora 44 llibres inèdits. En total, un miler i escaig de poemes, una proesa en un temps en què es publiquen poemaris que gairebé es poden llegir sencers en el temps que dura la presentació. Una qüestió a dilucidar és si en els últims anys ha experimentat una explosió creadora, o bé si es tracta només de la plasmació de temes esbossats anteriorment, o concebuts, si més no, en la ment del poeta; en tot cas, el resultat no fa la impressió de ser fruit de l'entusiasme improvisador sinó tot el contrari.

La quantitat, certament intimidadora, seria irrellevant si no se'n pogués destacar al mateix temps la qualitat. Del llenguatge, abans que res, precís i fulgurant, i dels versos, impecables. De cop i volta, aquest volum s'imposa al lector de poesia com un dels que el pot acompanyar al llarg de tota la vida, com ho fan els de Josep Carner o Joan Vinyoli, Luis Cernuda o Jorge Luis Borges, per esmentar uns autors prou diferents; fins a cert punt inexhauribles, reclamen la relectura pausada que en descobreix virtuts i estableix relacions entre passatges allunyats.

Es tracta d'una obra molt ambiciosa, i a desgrat d'espantar definitivament el lector que cerca només alguna mena de confort verbal, convé parlar de poesia filosòfica. Aquí el poema no és solament un text compost a partir de determinades convencions retòriques; és un instrument de coneixement. En el

pròleg, que és tot un assaig introductori, afirma: “La poesia ha de manifestar l’existència custodiant-ne el secret i la immensitat”.

Dues característiques criden de seguida l’atenció: la despersonalització i la presència constant de la natura. Com passa sempre en un poema, hi ha algú que parla, sovint emboscat en la primera persona del plural; però no tant algú a qui parla, algú identificable, només la incommensurable suma dels seus lectors potencials. I de què parla no es pot concretar en un índex perquè parla de tot, de tot el que és o ens és donat, de l’èsser tal com el percebem; no tant en un intercanvi de sentiments o en una elucidació de raons com en una constatació. En aquests poemes les coses s’esdevenen; és com si la veu del poeta pretengués limitar-se a fer de portaveu d’aquesta realitat que l’inclou i alhora el transcendeix.

Pel que fa a la natura, és omnipresent, ja que és entre muntanyes, boscos i rius, no pas en escenaris urbans, on la consciència de l’home es meravella i es realitza. “Aquest soroll de fulles remogudes / no són els passos de cap vianant / ni el fresseig fràgil de la sargantana, / ni el vent, ni l’aigua, ni la boira, / són els peus del desig / que flueix i s’afanya / i torna, panteixant, / i davant l’infinít s’atura”.

L’extensió, tant dels llibres com dels poemes, és variable, però n’hi ha de dues menes principals: els que concentren una impressió o una reflexió en pocs versos, i molt curts, que acaben adquirint un to enigmàtic, i els que anomena “cants”, que s’expandeixen com les branques d’un arbre, i acumulen imatges, divagant aparentment, fins a alguna conclusió que pot molt bé ser un immens interrogant. La llarga trajectòria de Solà, com a traductor, dramaturg, assagista i divulgador —és obligat esmentar la seva activitat com a director de la revista *Reduccions*—, culmina en aquest volum que demostra que és, sobretot, un gran poeta.